

MC-122

March-2019

B.Ed., Sem.-I (Repeater)**C-01 : Language Across the Curriculum**

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

સૂચનાઓ : (1) બધા જ પ્રશ્નો ફરજિયાત છે.

(2) વિકલ્પો આંતરિક છે.

(3) જમણી બાજુ દર્શાવેલ આંક પ્રશ્નોના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે.

1. (A) નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો : 14

(1) ભાષા અનુભવ અભિગમ વિગતે સમજાવો.

(2) ભાષાનો અર્થ આપી તેની લાક્ષણિકતાઓ વર્ણવો.

અથવા

(1) ભારતીય વર્ગખંડમાં ભાષાની સ્થિતિ સ્પષ્ટ કરો.

(2) ભાષા અને સમાજ એકબીજા સાથે સંબંધિત છે. — વિધાન સ્પષ્ટ કરો.

(B) નીચેના છ હેતુલક્ષી પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોનો જવાબ આપો : 4

(1) ભાષાકીય વાતાવરણનો અર્થ જણાવો.

(2) વંચિત બાળકો અને પુખ્તો માટે ભાષા અનુભવ અભિગમ કોણે વિકસાવ્યો ?

(3) ભાષાની કોઈ એક વ્યાખ્યા આપો.

(4) વિશ્વમાં લગભગ કેટલી ભાષાઓ અસ્તિત્વ ધરાવે છે ?

(5) ભાષાઓ વિશેની ભારતીય સરકારી સંસ્થાનું નામ જણાવો.

(6) કેવા વિદ્યાર્થીઓએ ભાષા પૂર્વગ્રહ અને ભેદભાવનો સામનો કરવો પડે છે ?

2. (A) નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો : 14

(1) ભાષા વિકાસના સિદ્ધાંતો સમજાવો.

(2) પ્રત્યાયન અને અધ્યયનના સાધન તરીકે ભાષાની ભૂમિકા વર્ણવો.

અથવા

(1) ભાષા અધ્યયનના અભિગમો સમજાવો.

(2) ઘરમાં બોલાતી ભાષા વર્ગખંડમાં વિરોધાભાસ ઊભો કરે છે. — ઉદાહરણ આપી સમજાવો.

(B) નીચેના પાંચ હેતુલક્ષી પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોનો જવાબ આપો : 3

(1) સંકલ્પનાનું મહત્ત્વ દર્શાવતા કોઈપણ બે મુદ્દાઓ નોંધો.

(2) પ્રત્યાયનના માધ્યમ તરીકે વપરાતી ભાષા અને શિક્ષણના માધ્યમ તરીકે ઉપયોગમાં લેવાતી ભાષા વચ્ચે શું તફાવત છે ?

(3) સંકલ્પનાનો અર્થ આપો.

(4) રશિયન મનોવૈજ્ઞાનિક વાયાગોત્સ્કીએ ભાષા વિકાસનો કયો સિદ્ધાંત આપ્યો ?

(5) ઘરની ભાષા એટલે શું ?

3. (A) નીચેના કોઈ એક પ્રશ્નસમૂહનો જવાબ આપો : 14
- (1) માતૃભાષાના પાઠ્યપુસ્તક સિવાયના વિષયોના પાઠ્યપુસ્તકોમાં ભાષાનું સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો.
 - (2) શ્રવણ કૌશલ્ય વિકસાવવાની વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ વર્ણવો.
- અથવા**
- (1) વાચન કૌશલ્યનો અર્થ સ્પષ્ટ કરી વાચન કૌશલ્ય વિકાસનું મહત્ત્વ સમજાવો.
 - (2) કથન કૌશલ્ય વિશે વિગતે ચર્ચા કરો.
- (B) નીચેના છ હેતુલક્ષી પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ચાર પ્રશ્નોનો જવાબ આપો : 4
- (1) ભેદ પરખ શ્રવણ એટલે શું?
 - (2) શાળા કક્ષાએ સમાવેશ થતો હોય તેવા કોઈપણ ચાર લેખન સ્વરૂપો જણાવો.
 - (3) લેખન એટલે શું?
 - (4) વાચન શીખવા માટેની વાક્ય પદ્ધતિ એટલે શું?
 - (5) કોણે ભાષાની સાત ભૂમિકાઓ જણાવી છે ?
 - (6) શ્રવણ કૌશલ્યનું મહત્ત્વ દર્શાવતા કોઈપણ બે મુદ્દાઓ લખો.
4. (A) નીચેના કોઈ એક પ્રશ્ન સમૂહનો જવાબ આપો : 14
- (1) શ્રવણ અને કથન કૌશલ્યની ખીલવણી માટેની વિવિધ પદ્ધતિઓ વર્ણવો.
 - (2) ભાષા પ્રયોગશાળાનો અર્થ અને સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો. ભાષા પ્રયોગશાળાની શિક્ષણ પદ્ધતિ વર્ણવો.
- અથવા**
- (1) બહુભાષિતાનો અર્થ અને સ્વરૂપ સ્પષ્ટ કરો. ભાષા શિક્ષણમાં બહુવિધ બુદ્ધિશક્તિનો ઉપયોગ કેવી રીતે થાય છે તે સમજાવો.
 - (2) મૂક વાચન એટલે શું? મૂક વાચનના લાભા-લાભ ચર્ચો.
- (B) નીચેના પાંચ હેતુલક્ષી પ્રશ્નોમાંથી કોઈપણ ત્રણ પ્રશ્નોનો જવાબ આપો : 3
- (1) સંવાદ અને શબ્દ રમતો દ્વારા કયું કૌશલ્ય વિકસાવી શકાય ?
 - (2) ભાષા પ્રયોગશાળાના મુખ્ય પ્રકારો જણાવો.
 - (3) મુખ વાચનના કોઈ પણ બે ગેરફાયદાઓ નોંધો.
 - (4) કેવા પ્રકારના લખાણને અનૌપચારિક લેખન ગણાય ?
 - (5) વિશ્વકોશનો અર્થ જણાવો.

MC-122

March-2019

B.Ed., Sem.-I (Repeater)

C-01 : Language Across the Curriculum

Time : 2:30 Hours]

[Max. Marks : 70

- Instructions :**
- (1) All questions are compulsory.
 - (2) Options are internal.
 - (3) Numbers written on right side shows full marks of the question.

1. (A) Give answer of any **one** group of questions : **14**
 - (1) Explain in detail : Language experience approach.
 - (2) Give meaning of language and describe its characteristics.

OR

 - (1) Clarify the situation of language in Indian classrooms.
 - (2) Explain the sentence – Language and society are inter-related.

(B) Give answer of any **four** : **4**

 - (1) Give meaning of environment of language.
 - (2) Who developed language experience approach for deprived children and adults ?
 - (3) Give any one definition of language.
 - (4) Approximately how many languages are there in the world ?
 - (5) Give name of Indian government institute which worked for languages.
 - (6) Which students have to face language prejudice and discrimination ?

2. (A) Give answer of any **one** group of questions : **14**
 - (1) Explain the principles of language development.
 - (2) Describe the role of language as a tool for communication and learning.

OR

 - (1) Explain the approaches of language learning.
 - (2) Spoken Language at homes poses paradoxes in classroom. – Explain with illustration.

(B) Give answer of any **three** : **3**

 - (1) Note down any two points for importance of concept.
 - (2) What is the difference between language as medium of communication and language as education ?
 - (3) Give meaning of concept.
 - (4) Which principle of language development was given by Russian psychologist Vygotsky ?
 - (5) What is spoken language at home ?

3. (A) Give answer of any **one** group of questions : 14
- (1) Explain the nature of language in all subject text-books except text-book of mother tongue.
 - (2) Describe various activities to develop listening skill.
- OR**
- (1) Explain the meaning of reading skill and importance of reading skill development.
 - (2) Discuss in detail about speaking / oral skill.
- (B) Give answer of any **four** : 4
- (1) What is discriminative listening ?
 - (2) Give any four forms of writings included at school level.
 - (3) What is writing ?
 - (4) What is sentence method for learning reading ?
 - (5) Who introduced seven roles of language ?
 - (6) Write down any two points about importance of listening skill.
4. (A) Give answer of any **one** group of questions : 14
- (1) Describe different methods to develop listening and speaking skill.
 - (2) Clarify the meaning and nature of language laboratory. Describe the method of teaching in language laboratory.
- OR**
- (1) Clarify the meaning and nature of multi-linguality. Explain how multiple - intelligence used in language education.
 - (2) What is a silent reading ? Discuss the merits-demerits of silent reading.
- (B) Give answers of any **three** : 3
- (1) Which skill will be developed by dialogue and words games ?
 - (2) Give main types of language laboratory.
 - (3) Note any two demerits of oral reading.
 - (4) Which kind of writing known as informal writing ?
 - (5) Give meaning of encyclopedia.
-